

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE BİREYSEL SİLAHLANMA VE SONUÇLARI¹

Özgür AYDIN²

Özet

Amerika Birleşik Devletleri'nin bireysel silahlanma politikasında, genellikle modern devletlerin uygulamayı tercih ettiği sınırlayıcı politikadan ziyade müsamahakâr tutum dikkat çekmektedir. Her yıl binlerce vatandaşı bireysel silahlanma sebebiyle hayatını kaybetmesine rağmen müsamahakâr tutumunu sürdüren ABD, ülke içinde ve dışında birçok sivil toplum kuruluşu tarafından eleştirilmektedir. Bütün dünyada şok etkisi yaratan silahlı saldırılar, ABD'nin bireysel silah politikasına ve ABD vatandaşının silahlanma eğilimine engel olamamaktadır. ABD ile benzer kültüre sahip birçok ülke bireysel silahların sebep olduğu katliamlardan etkilenerek müsamahakâr tutumlarını sınırlayıcı politikalara çevirmiş olmasına rağmen, ABD'nin müsamahakâr politikada ısrarcı olmasının temelinde silah lobileri yer almaktadır. Bu araştırmada; bireysel silahlanmanın ne olduğu, ABD'nin bireysel silahlanmaya hak tanıyan anayasal ve yasal düzenlemeleri, ABD'de bireysel silahlanmayı konu edinen bazı yargı içtihatları, bireysel silahlanmaya yön veren silah lobileri ve bireysel silahlanmanın sonuçları analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Amerika Birleşik Devletleri, Bireysel Silahlanma, Yasal Düzenleme ve Silah Lobileri.

IN THE UNITED STATES OF AMERICA INDIVIDUAL WEAPON AND RESULTS

Abstract

USA's individual armament policy is rather a permissive approach than a restrictive one, which is mostly preferred in the modern states. Although thousands of citizens lose their lives due to individual armament each year, the USA which maintains its permissive attitude is highly criticized by many non-governmental organizations both inside and outside the country. Armed attacks that had traumatic effects all over the world, have not prevented the United States from supporting individual armament and the United States citizens' tendency to arm. Many countries that have similar culture as United States have been affected by the massacres caused by individual weapons and adopted restrictive policies. However United States, due to the high support of the gun lobbies insists on permissive gun policy. In this study the meaning of individual armament, the constitutional and legal regulations which permit the individuals for armament, several court decisions on individual armament, the gun lobbies that support individual armament in the United States and the effects of individual armament are going to be analyzed.

Key Words: United States, Individual Armament, Legal Regulation and Gun Lobbies.

1. Bu makale; Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalında savunulan, "Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma" başlıklı doktora çalışmasından türetilmiştir.

2. Arş. Gör. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, xozaydin@hotmail.com

Orcid ID: 0000-0002-9827-5015

Giriş

Modern devleti açıklamak için kullanılan temel özellik, şiddet tekeli eline almış bir otoritenin varlığıdır (Pierson, 2011, s.23). Dolayısıyla, günümüzde modern devletlerden beklenen, bireysel silahlanma konusunda sınırlayıcı ve yasaklayıcı düzenlemeleri benimsemesidir. Birkaç istisna dışında, devletlerin genel eğilimi, bireysel silahlanmaya ilişkin lisanslamalarda sınırlayıcı düzenlemelerin artırılması ve silahların mümkün olduğu kadar kontrol altına alınması yönündedir. Bireysel silahlanmaya özgürlükçü tutumları sebebiyle kötü deneyimler yaşayan bazı devletler de, bu tutumlarını değiştirmekte ve sınırlayıcı düzenlemeleri uygulamaya koymaktadır. Örneğin; Almanya, Rusya, Fransa, Hindistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Japonya ve Türkiye gibi birçok devlet bireysel silahlanmaya sınırlayıcı yaklaşımı öteden beri benimsemişken, Kanada, Avustralya, İngiltere ve İsviçre bireysel silahlanma konusundaki özgürlükçü tutumlarını sınırlayıcı olarak değiştiren devletlerin bazılarıdır. Bireysel silahlanmaya sınırlayıcı yaklaşımı benimseyen devletlerde; silahların ve mühimmatların üretilmesi, ticareti, bulundurulması, taşınması gibi hususlar çeşitli düzenlemelerle sınırlandırılmış ve lisansa tabi tutulmuştur.

Bireysel silahlanmaya sınırlandırıcı düzenlemeler getirmeyi benimseyen devletlerin genelinde aksine, ABD özgürlükçü yaklaşımıyla dikkat çekmektedir. Vatandaşlarına bireysel silahlanmayı anayasal hak olarak tanıyan ABD, her yıl sınırları içinde yaşayan binlerce insanın bireysel silahlarla gerçekleştirilen saldırılarda hayatını kaybettiğine şahit olmasına rağmen özgürlükçü politikasını değiştirmemektedir. Sivil toplum kuruluşları ve uluslararası örgütler; şiddetin ve şiddet araçlarının kontrol altına alınması için ABD'nin bireysel silahlanma politikası aleyhine aktiviteler gerçekleştirmekte fakat bir netice alamamaktadır. ABD'nin takip ettiği bireysel silahlanmada özgürlükçü yaklaşımın temelini, silah lobilerinin ve sermaye şirketlerinin baskısı başta olmak üzere birden fazla sebep yerleştirilebilir. Bu makalede, bireysel silahlanmanın ne anlama geldiği, ABD'nin bireysel silahlanma konusunda izlediği özgürlükçü politika, bireysel silahlanma politikasının değiştirilememesi nedeni, ABD'de bireysel silahlanmanın yol açtığı olaylar üzerinde durulacaktır.

Bireysel Silahlanma

Bireysel silahlanmaya tanım ararken; silahlı şiddet eylemlerinde kullanılan cisimlere, silahı kullanan bireylere ya da bireylerin silah alma nedenlerine odaklanılarak bazı yanıtlar verilebilir. Ancak, salt şiddet olaylarında kullanılan nesnelere ya da nesnelere kullanan bireylere odaklanılarak yapılan tanımlamalar yanıltıcı olabilir. Dolayısıyla; somut olaylara değil, bireysel silahlanmanın hukuki durumuna odaklanarak tanım yapmak yerindedir. Örneğin somut verilere odaklanan bir araştırmaya göre; sivil insanların ideolojik olmayan, başkasına karşı güvenlik ve sosyoekonomik gibi güdülerle kendini silahla donatması bireysel silahlanma olarak adlandırılmaktadır (Kalaycı, 2011, s. 27). Bu tanımda, bireysel silahlanmadan bahsedebilmek için aranan temel koşul, sivil insanların silahlanmasıdır. Ancak, ilgili tanıma göre sivillerin silahlanması tek başına bireysel silahlanmayı açıklamak için yetersizdir. Sivillerin silahlanması; ideolojik sebeplerle olursa bireysel silahlanmanın dışında, güvenlik ve sosyoekonomik gibi güdülerle olursa bireysel silahlanmanın içinde değerlendirilmektedir. Bireysel silahlanmanın tanımlan-

masında sivillerin silahlanmasını koşul yapan açıklama yerinde kabul edilebilse bile, ideolojik sebeplerle silahlanmayı dışarda tutan ve sivillerin güvenlik gibi gerekçelerle silahlanmasını bireysel silahlanma olarak gören bu yaklaşım kanımızca yerinde değildir. Silahlanmanın hangi sebebe dayandığının tespiti, bireysel silahlanma durumunun tanımlanabilmesi için şart koşulmamalı; herhangi bir sivilin, devlet tarafından tanınan herhangi bir hakka dayanarak silah edinmesi, bireysel silahlanmanın tanımlanabilmesi bakımından yeterli kabul edilmelidir.

Bireysel silahın ya da bireysel silahlanmanın tanımlanmasında yapılabilecek hatalardan birisi de, şiddet olaylarında kullanılan silahın fiziksel özelliklerine yoğunlaşmaktır. Silahın ateşli, ateşsiz, küçük, büyük, hafif veya ağır olması bireysel silahlanmanın tanımında ayırt edici özellik olarak kabul etmek yerinde değildir. Keza bireysel silahlanma amacıyla tercih edilen küçük ve hafif silahlar, devletin kolluk güçleri tarafından da kullanılabilir. Büyük ve ağır olanlarından ayırt edilmesinde evrensel bir kıstasın olmadığı belirtilen küçük ve hafif silahlar (Small Arms Survey, 2019) hem bireysel kullanım hem de askeri kullanım için üretilmektedir. Aynı şekilde, herhangi bir devletin mevzuatı, herhangi bir sivilin büyük ve ağır silah alabilmesi için açık kapı bırakırsa; o ülkenin vatandaşları bakımından, büyük ve ağır silahlar da bireysel silahlanma kapsamında değerlendirilmelidir. Benzer olarak, sadece ateşli silahların bireysel silahlanma kapsamına alınabileceğini, bıçak ve kılıç gibi ateşsiz silahların bireysel silahlanma dışında tutulacağını benimsemek de doğru değildir. Kimi ateşsiz silahlar bakımından ruhsat alma zorunluluğunun arandığı dikkate alınır, ruhsata bağlanmış bu ateşsiz silahlar için bireysel silah niteliği yapılmalıdır. Örneğin; Türkiye’de bireysel silahlanma konusundaki temel mevzuat olarak kabul edilebilecek 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ve Yönetmelik, her türlü ateşli silahlarla mermilerin ve bıçaklarla salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri kapsamaktadır. İlgili mevzuat gereğince ruhsat alınarak bulundurulabilecek bütün nesnelere, bireysel silahlanmanın konusuna girmektedir (6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, 1953). Ülkenin hukuki mevzuatını esas alan bireysel silahlanma tanımı, tartışmaların nispeten önüne geçecektir. Aksi takdirde, ulusal veya uluslararası yargı kararlarına yaygın olarak konu olan kesici, delici ve bereleyici cisimlerin silah niteliği taşıyıp taşımadığı tartışmasında yaşanan muğlaklık, bireysel silahların ne olduğu konusuna da yansiyebilir. Örneğin Fransız yargı kararlarında ve hukuk literatüründe delici, kesici ya da bereleyici cisimlerin silah olarak değerlendirilmesinde muğlaklığa yol açan bir ayrım dikkat çekicidir. Bu ayrım, cisimler, mahiyeti bakımından silah olanlar ve suçta kullanılması durumunda silah niteliği taşıyan cisimler olarak ayrılmaktadır (Gözübüyük, 1955, s. 409). Farklı yargı kararlarında görülen cisimlerin silah niteliğine ilişkin tartışma, ateşsiz silahların hangisinin bireysel silah kapsamında değerlendirilmesi gerektiği konusuna sirayet etmemelidir. Kullanılması ya da bulundurulması ruhsata ya da bildirimle bağlanmış kesici, delici ve bereleyici cisimlerin tamamı bireysel silah kapsamında değerlendirilmelidir.

Bireysel silahlanmanın tanımlanmasında temel nokta; sivillerin devlet tarafından tanınan bir hakka dayanarak silah edinmiş olmasıdır. Kolluk kuvvetlerinin silahları ve kamu görevlilerinin ifa ettiği görevinden dolayı sahip olduğu silahlar, bireysel silahlanmanın dışında tutulmalıdır. Kamu görevlilerinin görevinden dolayı sahip olduğu silahların

ve kolluk kuvvetlerinin silahlarının mevzuatı, genellikle bireysel silahların tabi olduğu mevzuattan farklıdır. Bu silahlar, devletin otoritesini ve şiddet tekeli simgeleyen nesnelere. Örneğin ülkemizde “görevde olan” Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin şahsi silahları; 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanuna göre değil, ilgili komutanlığın şahsi silah envanterine personel adına kaydedilir ve bu kayıt esaslarına göre işlem yapılır (Deniz Kuvvetleri Komutanlığından Emekli / Müstafi Subay, Astsubay ve Uzman Erbaşların Silah / Ruhsat İşlemleri, 2018, s. 1). Öte yandan; polislerin, askerlerin ya da kimi kamu görevlilerinin kendisine zimmetlenen bu silahları görev yerinde bırakmadığı, sivil hayatlarında da taşıyabilme haklarının olduğu bilinmektedir. Hatta bu silahların, kişisel husumetlerden kaynaklanan tartışmalarda kullanıldığına dair örnek vakalar da bulunmaktadır (CNNTURK, 2018). Böyle bir durumda; devletin şiddet tekeli kaynaklı güvenlik görevini yerine getirmek üzere yetkilendirdiği kamu görevlilerinin sürekli silah taşıyabilme yetkisini kötüye kullandığı düşünülebilir. Sahip olduğu silah ise bireysel silahlanma kapsamında değerlendirilmemelidir. Kamu görevi sebebi ile sahip olunan silahın temel özelliği, kamusal hayatın sağlıklı bir şekilde işleyişini sağlayacak görevlilere teslim edilmiş olmasında yatmaktadır. Bu görevliler her ülkenin mevzuatında farklı işlenmiş olabilir. Örneğin Türkiye’de kamusal hayatın sağlıklı bir şekilde işleyişini korumak üzere istihdam edilen personeller denince akla ilk gelenler; polisler, askerler, zabıtalara ve bekçilerdir. Bununla birlikte, güvenlik korucuları ve özel güvenlik görevlileri de güvenliği sağlamak üzere yetkilendirilmiş ve izin verilmiş personel olarak değerlendirilebilir. Ancak özel güvenlik görevlilerinin ve güvenlik korucularının sahip olduğu silahların mahiyeti, kamu güvenliğini sağlamak üzere görevlendirilmiş personel olup olmadıklarına göre farklı değerlendirmelere tabi tutulmalıdır. Son gelişmeler dikkate alındığında, Türkiye’deki güvenlik korucuları bakımından bu değerlendirmeyi yapmak konunun anlaşılmasını nispeten daha kolaylaştırır. 2016 yılında yapılan bir değişiklik, o zamana kadar geçici köy korucusu olarak anılan personellerin isimleri güvenlik korucusu olarak değiştirilmiştir (676 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 2016). Güvenlik korucuları; köy kanununa göre, kamu güvenliğinin sağlanabilmesi için devletin şiddet tekeli kapsamında görevlendirilmiş ve kamu görevi sebebi ile silah verilmiş personel olarak değerlendirilmelidir. Köy Kanunu’nun 74. maddesine göre, mülki idare amirinin görevlendirdiği güvenlik korucuları, asıl kolluk kuvvetleri ile beraber yağmacılara ve eşkıyalara karşı köy ve köylüyü korurlar (442 sayılı Köy Kanunu, 1924). Devlet tarafından maaşa bağlanan güvenlik korucularının, kamu güvenliğini sağlamak amacıyla teslim aldığı silahların, diğer kolluk kuvvetlerine teslim edilen silahlarla benzer durumda olduğu kabul edilmelidir. Ancak; özel güvenlik görevlilerinin kullandığı silahlar bakımından, kimi farklılıkların dikkate alınarak değerlendirmenin yapılması gerekir. Özel güvenlik görevlileri, kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyetteki hizmetlerin yerine getirilmesinde istihdam edilebilecek personellerdir. Hangi koruma ve güvenlik hizmeti için, ne miktar ve özellikle ateşli silah bulundurulabileceği, mülki idare Amirliği nezdinde kurulan güvenlik komisyonu tarafından belirlense de, koruma ve güvenlik hizmetinde kullanılacak silah ve teçhizat, güvenlik görevlisi olacak kişi tarafından temin edilir (5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, 2004). Ateşli silah taşıyacak özel güvenlik görevlilerinde, bireysel silahlanmanın temel mevzuatı olan 6136 sayılı kanun ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikte belirtilen şartlar aranır. Dolayısıyla özel güvenlik görevlilerinin silahlanması; devletin bilgisi dâhilinde olmasına rağmen, şiddet tekelinin istisnası nite-

liğindedir. Kimi kamusal alanların güvenliği için desteğinden faydalanılabilsede, özel güvenlik görevlilerinin silahları bireysel silah kapsamında değerlendirilmelidir. Bireysel silahın tipik görünümüne nazaran bazen kamu güvenliğinin sağlanmasında kullanılıyor olsa da, doğrudan devlet tarafından görevlendirilmemiş olan özel güvenlik görevlilerinin silahları; bireysel silahlanmanın farklı bir görünümü olarak değerlendirilmelidir. Keza; salt kendisini korumak amacıyla aldığı silahı, istisnai olarak kamusal güvenliğin sağlanması için kullanan bireyin durumu için de aynı yorum yapılabilir. Bireysel silahın istisnai olarak kamu yararına kullanılabilmesi, onun bireysel silah olma özelliğini kaybettirmez. Benzer şekilde; kamu hizmetinden emekli olanların, görevliken kullandığı silaha ruhsat alması durumu da bireysel silahlanma kapsamında değerlendirilmelidir. Uzun süre devletin şiddet tekelinden kaynaklanan güvenlik vazifesinin yerine getirilmesinde kullanılan bu silahlar, aynı kişi tarafından emekliye ayrıldıktan sonra kullanılmaya devam edilmesi durumunda niteliği değişmiştir. Beylik silahı da denen bu silahların, emekli olmuş kolluk personelinin elindeyken devletin şiddet tekelinden kaynaklanan kamu güvenliğinin sağlanmasında kullanıldığından bahsedilemez. Kaldı ki emekli kolluk kuvvetlerinin, görevindeyken kullandığı silahı kullanmaya devam edebilmesi için, ilgili silahı kendi mevzuatlarının yanında 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ve Yönetmelik gereğince ruhsatlandırması gerekmektedir. Örneğin; Deniz Kuvvetleri Komutanlığından emekli / müstafi personelin silahına ait ruhsat, devir, bağış ve kayıp işlemleri 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, 91/1779 Karar Sayılı Yönetmelik ve Türk Silahlı Kuvvetleri Şahsi Silah Yönergesinde belirtilen esaslara göre yürütülür (Deniz Kuvvetleri Komutanlığından Emekli / Müstafi Subay, Astsubay ve Uzman Erbaşların Silah / Ruhsat İşlemleri, 2018, s. 1).

Bireysel silahlanmanın tanımlanmasında temel nokta; devletin şiddet tekelinden kaynaklanan yetkisini kullanmak ve kamu güvenliğini sağlamak için görevlendirdiği personele teslim ettiği silahların bireysel silahlanma dışında, devletin bilgisi ve rızası dâhilinde olmak koşuluyla sivillerin silahlanmasının bireysel silahlanma içinde değerlendirilmesidir. Öte yandan, sivillerin silahlanmasını devletin silahlanmasına diyalektik bir özgürlük olarak kabul etmek riskli bir yorum olur. Böyle bir yorum; terör örgütlerinin kullandığı silahlar ve isyancıların ayaklanmada kullandığı silahlar gibi devlet iktidarının açık veya zımnî olarak kabul etmediği her silahlanmayı bireysel silahlanma olarak nitelendirmeye yol açar. Oysa bireysel silahlanma, devletin yasayla meşru gördüğü ya da yasaklamadığı silahlanmalar için geçerlidir. İster ruhsata, ister bildirim tabi olsun; devletin bilgisi dâhilinde siviller tarafından kullanılabilen silahlar bireysel silah kapsamında, devletin bilgisi ya da izni olmaksızın devletin kabulüne aykırı olarak kullanılan silahlar ise bu kapsamın dışında değerlendirilmelidir. Örneğin; Türkiye Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Güvenlik Daire Başkanlığı'nın "Bireysel Silahlanmaya Dair 2017 Yılı Raporu" başlıklı veri paylaşımında, son on yılda yaşanan silahlı eylemlere ilişkin ruhsatlı silahlar ve ruhsatsız silahlar ayırımına gidilmiştir. Bu ayırım üzerinden incelendiğinde; ruhsatlı olarak kullanılan silahlar bireysel silahlanma kapsamında, ruhsatsız olarak kullanılan silahlar ise bu kapsamın dışında değerlendirilmelidir. Ruhsatsız silahın bulundurulması veya taşınması, devletin otoritesine karşı bir duruş ve toplumsal yaşama muhalif bir tutum olarak nitelendirilmelidir (Bireysel Silahlanmaya Dair 2017 Yılı Raporu, 2017). Şu halde; bireysel silah, egemenliği altında yaşanan devletin mevzuatlarına göre sivillerin alma hakkı olan silahların tamamı için geçerlidir. Her devletin şiddet tekeli kapsa-

mında görevlendirdiği personeline ilişkin silah mevzuatı ve sivillere tanıdığı bireysel silahlanma politikası farklılık göstermektedir. ABD'de, vatandaşlara bireysel silahlanma özgürlüğü tanıdığı ve kısıtlamaların mahkemece iptal edildiği görülmektedir.

ABD'de Bireysel Silahlanmanın Anayasal ve Yasal Temeli

Bireysel silahlanma konusunda kısıtlayıcı politikayı benimseyen birçok devletin aksine, özgürlükçü politikayı benimseyen ve başvuruçulara müsamahakâr yaklaşan devletlerin başında ABD gelmektedir. Ülkenin bireysel silahlanma konusundaki tüm mevzuat ve işlemleri; anayasasının değişiklikler bölümünün ikinci maddesinde düzenlenen silah taşıma hakkını ihlal etmemek zorundadır. ABD Anayasası'nın değişiklikler bölümünde yer alan silah taşıma hakkına ilişkin düzenleme şu şekildedir:

Değişiklikler Madde II. Silâh Taşıma Hakkı: Hür bir devletin emniyeti için iyi teşkilatlanmış bir milise ihtiyaç bulunduğundan, halkın silâh edinmek ve taşımak hakkına tecavüz olunamaz(Akbay, 2007, s. 485).

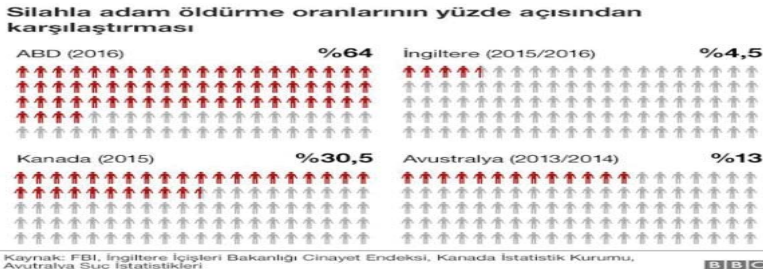
Bu anayasal düzenlemenin altında, ABD'de silahların kullanılması ve ticaretine dair federal düzeyde iki temel düzenleme bulunmaktadır: Ulusal Ateşli Silahlar Yasası(1934) ve Silahların Kontrolü Yasası(1968). Al Capone tarafından gerçekleştirilen sevgililer günü katliamından sonra, makineli tüfekler ve bazı özelliklere sahip otomatik silahların elde edilmesini zorlaştırmak üzere Ulusal Ateşli Silahlar Yasası yürürlüğe konmuştur. Ancak yasanın, silahlara ulaşmayı zorlaştırmak için doğrudan yasaklayıcı düzenlemeler içermekten ziyade, vergilendirme yöntemini benimsediği görülmektedir. Silahların üretiminin ve dağıtımının tüm yönlerini vergilendiren yasa, üretim ve dağıtım sürecinin nasıl işleyeceğine dair düzenlemeler içermektedir(Ulusal Ateşli Silahlar Yasası, 1934). Diğer düzenleme ise, 1963 yılında John Fitzgerald Kennedy suikastının gerçekleşmesinden beş yıl sonra yürürlüğe girmiştir. 1968 tarihli Silahların Kontrolü Yasası, ateşli silahlara lisans alınmasını zorlaştıran ve suç işlemiş bazı kişilere silah verilmemesini içeren düzenlemeler içermektedir. İlgili yasa; hem uluslararası silah ticaretine ilişkin konulara, hem de ulusal silah lisanslamasına ilişkin konulara değinmektedir. Ulusal düzenlemeler bakımından eyaletlere yol gösterici nitelikte olan yasanın; bir taraftan şiddeti kontrol altına alma, bir taraftan da bireylerin silah alma hakkını koruma kaygısı taşıdığı ifade edilebilir(Silahların Kontrolü Yasası, 1968).

Yukarıda belirtilen düzenlemelerin dışında, silahlara takılan aparatların yasaklanması gibi bazı teknik konuları ve ayrıntıları içeren federal yasalar ile kendi bölgelerinin bireysel silahlanma sistemini düzenleyen eyalet yasaları da bulunmaktadır. Kimi eyaletler ulusal düzeyde benimsenen müsamahakâr yaklaşımı daha da genişletici yorumlamış, bazıları ise fazla müsamahakâr buldukları bu düzenlemeleri sınırlandırılmaya yönelik girişimlerde bulunmuştur. Ancak sınırlamaya yönelik yerel düzenlemeler, anayasada düzenlenmiş bireysel silahlanma özgürlüğüne engel olamamaktadır. Keza birçok girişim, halkın silahlanma özgürlüğünü ihlal ettiği gerekçesi ile yüksek mahkeme tarafından ihmal edilmiştir. Bu konuda en bilindik mahkeme içtihatlarından birisini, Columbia Yüksek Mahkeme'si (Supreme Court) 2008 yılında ortaya koymuştur. 1976 yılında Columbia Kent Konseyi; Güney Karolina'nın başkenti Columbia bölgesinde tabanca bulundurulmasını tamamen yasaklayan, tüfeklerin ise konutlarda tetik sisteminin sökülmüş

şekilde bulundurulabilmesini kabul eden bir düzenlemeyi hayata geçirmiştir. ABD tarihinin silahların kontrolü amacıyla yürürlüğe konmuş en katı girişimi olarak kabul edilen düzenleme, Columbia bölgesinde uygulanan silah yasağı olarak bilinmektedir. Ancak; Dick Heller ve beraberindeki beş kişi, ilgili düzenlemenin ABD Anayasası'nın değişikliklere ilişkin ikinci maddesine aykırı olduğu gerekçesi ile ihmalini istemiştir. 2003 yılında Columbia Bölge Mahkemesi'nde görülmeye başlanan davada, ilginç bir karar çıkmıştır. Karara göre; ABD Anayasası'nın ilgili düzenlemesi, herhangi bir bireyin silahlanma hakkına değil, organize olmuş milis bir gruba üye bireyin silahlanma hakkına ilişkindir. Dolayısıyla, Heller ve beraberindekilerin istemi Columbia Bölge Mahkemesi tarafından reddedilmiştir. Heller ve beraberindekiler bu karara karşı temyiz incelemesine başvurmuştur. Temyiz mahkemesi; Heller dışındakilerin başvurusunu usul yönünden reddetmiş, Heller yönünden ise silah bulundurma hakkının olduğuna karar vermiştir. Ancak bu karar, evdeki silahların işlevsiz bırakılmasına ilişkin düzenlemeyi tamamen ortadan kaldırmadığı gerekçesi ile Yüksek Mahkeme önüne taşınmıştır. Nihayetinde Columbia Yüksek Mahkeme'si önüne kadar gelen düzenleme hakkında, tüm ülkeyi etkileyen bir içtihat ortaya konmuştur. İlgili içtihada göre; ABD Anayasası'nın değişiklikler bölümündeki ikinci maddesi, bireylerin silah taşıma ve bulundurmasına ilişkin özgürlüğünü de kapsamaktadır. Dolayısıyla, bireylerin silahlanma özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikte düzenlemelerin, bu maddeye aykırılıklar içermemesi gerekmektedir. Columbia Kent Konseyi'nin silahlanma özgürlüğünü ihlal eden düzenlemesi ihmal edilmiştir(ABD/Columbia Yüksek Mahkemesi Dick Heller ve Diğerleri Kararı, 2008). İlgili karar doğrultusunda günümüze kadar gelişmeler devam etmiş ve bireysel silahlanma hakkını doğrudan kısıtlayan hiçbir düzenleme, mahkeme tarafından meşru bulunmamıştır. Ulusal Ateşli Silahlar Yasası ve Silahların Kontrolü Yasası içindeki bazı kısıtlayıcı düzenlemelerle birlikte, bireysel silahlanma hakkında müsamahakâr yaklaşımı ihlal eden birçok düzenleme Amerikan Yüksek Mahkemesi tarafından ihmal edilmiştir.

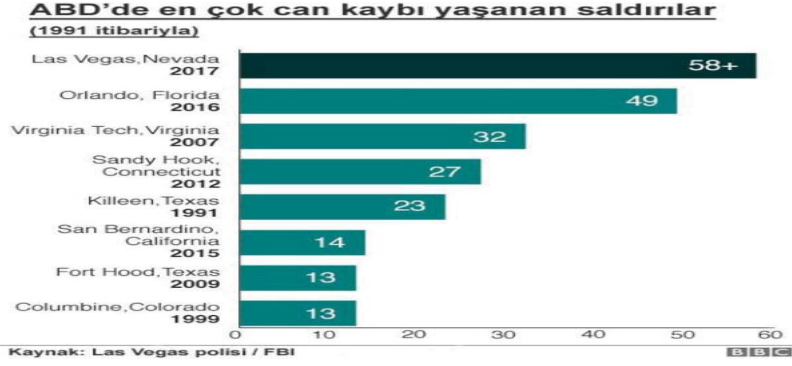
ABD'de Bireysel Silahlanmaya Müsamahakâr Tutumun Sonuçları

ABD; bu müsamahakâr tutumunun bedelini, sivillerin silahla ölümleri istatistiklerinde diğer devletlerin çok önünde olarak ödemektedir(Tilly, 2001, s. 126-127). Kendisi ile benzer kültürel özelliklere sahip İngiltere, Kanada ve Avusturya sivil ölümlerinde bireysel silahların rolü bakımından çok daha güvenli ülkeler olarak kabul edilmektedir. Bu ülkelerin ilgili birimlerince birbirine yakın zamanda tutulmuş veriler, BBC tarafından tek bir grafikte şu şekilde karşılaştırılmıştır:

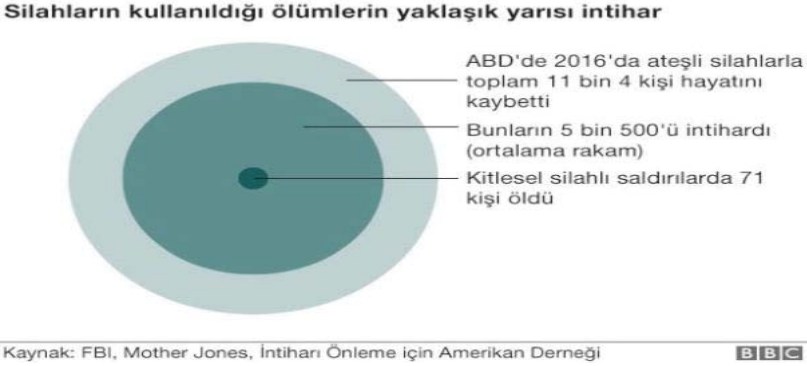
Şekil 1. ABD, İngiltere, Kanada ve Avusturya'da Cinayet Suçlarında Silah Kullanım Oranlarının Diğer Suçlar İçindeki Oranı(BBC, 2018a).

Bu grafik; cinayet suçlarının içinde, silahla işlenen cinayet oranını göstermektedir. Sivillerin sahip olduğu silahlarla gerçekleştirilen saldırılar bakımından, dünyanın bir numarasında ABD olduğu konusunda birçok veri ortaya konabilir. Aslında, yukarıda kendisi ile mukayese edilen devletler de uzun dönem bireysel silahlanmaya müsama-hakâr yaklaşan devletler kategorisinde bulunmuşlardır. Ama bireysel silahlarla gerçekteştirilen eylemler neticesinde yaklaşımlarını değiştirmişler ve bireysel silahlanmaya müsamahakâr yaklaşan devletler kategorisinden, bireysel silahlanmayı sınırlandıran ya da yasaklayan devletler kategorisine geçmişlerdir. Örneğin; Kanada, Montreal Üniversitesi Mühendislik Okulu'nda 6 Aralık 1989 günü yaşanan kadın ve öğrenci cinayetlerinden sonra; İngiltere 1987'de Michael Ryan adlı silah düşkünü bir vatandaşın, Hungerford kasabasında 16 kişiyi öldürmesi olayından sonra; Avusturalya 1980'lerin sonunda meydana gelen iki önemli silah saldırısından sonra şiddeti ve silahlanmayı kontrol altına almak üzere çalışmalar gerçekleştirmiştir. Batı'nın bireysel silahlanmaya müsamahakâr yaklaşırken, sınırlandırıcı ve yasaklayıcı yaklaşıma dönüşmesine neden olan olaylara örnekleri çok daha fazladır. Almanya, Finlandiya ve Yeni Zelanda; bireysel silahla işlenen cinayetler neticesinde, silahlanmaya ilişkin tutumunu katılaştıran ülkelerden bazılarıdır(Sarah, 2018, s. 6). ABD'de rutin olarak hayatına devam eden birçok masum insan, bireysel silahlara sahip olmanın kolaylığı neticesinde canavara dönüşenlerin saldırısına maruz kalmaya devam etmektedir. Masum insanların kolaylıkla öldürülebildiğine dair örnek olarak verilebilecek acı bir olay, ABD'nin Pensilvanya eyaletine bağlı Cleveland şehrinde meydana gelmiştir. Steve Stephens isimli bir ABD vatandaşı; 15 Nisan 2017 tarihinde, Robert Godwin isimli yaşlı adamı sokak ortasında hiç suçu yokken öldürmüştür. Cinayeti sosyal medya hesabından canlı yayınlayan katil, silahın sağlamış olduğu kolaylıktan olsa gerek, işlediği suçu olağan bir durum gibi algılamaktadır. 78 yaşındaki Robert Godwin; ailesi ve çevresi tarafından, hiç kimseye hayatı boyunca zararı dokunmayan, son derece güler yüzlü, narin ve hayata âşık biri olarak tarif edilmektedir. Masum Godwin; hiç beklemediği bir anda ve sebepsiz yere, bir katilin elinde hayatından olmuştur(Independent, 2017; Daily, 2017). ABD'de bireysel silahlarla gerçekleştirilen saldırılar; münferit ölümlerin yanında, katliam olarak nitelendirilebilecek toplu ölümlerin meydana gelmesine de neden olmuştur. Örneğin; 2018 yılında, ABD'nin Florida eyaletine bağlı Broward kentinde, bir liseye düzenlenen silahlı saldırıda en az 17 kişi hayatını kaybetmiş, 50'den fazla kişi de yaralanmıştır. 2017 yılında, ABD'nin Nevada eyaletine bağlı Las Vegas kentinde, bir konser esnasında meydana gelen silahlı saldırıda 58'den fazla kişi hayatını kaybetmiş, 515'ten fazla kişi ise yaralanmıştır. Yaşanan bu olaylarda hayatını kaybedenlerin yanında, maddi ve manevi destekten yoksun kalan yakınları da dikkate alınırsa, her bir katliamın binlerce kişiye sirayet ettiği iddia edilebilir. ABD sınırları içerisinde, 1991 yılından 2017 yılına kadar geçen sürede, bireysel silahlarla gerçekleştirilen saldırılar neticesinde en çok can kaybının yaşandığı eylemler şu grafikte gösterilmektedir:

Şekil 2. ABD'de En Çok Can Kaybı Yaşanan Silahlı Saldırıları (BBC, 2018b).

Öte yandan, bireysel silahlarla gerçekleştirilen saldırılar neticesinde hayatını kaybedenlerden çok daha fazlası intihar eylemleri sonucunda hayatını kaybetmektedir. 2015 yılında bireysel silahlarla intihar edenlerin sayısı, silahlı saldırı neticesinde hayatını kaybedenlerin neredeyse iki katı seviyesindedir. 2016 yılında, bireysel silahlarla gerçekleştirilen intihar eylemlerinin, silahların kullanıldığı ölümler içindeki yeri şu şekildedir:

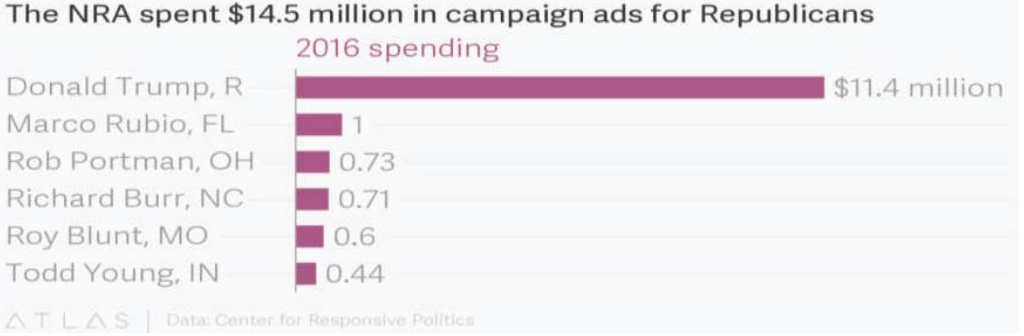
Şekil 3. ABD'de İntihar Eylemlerinde Silah Kullanımı (BBC, 2018c).

ABD; sivillerin silah bulundurabilmesi ve taşıyabilmesi noktasında takındığı müsamahakâr tutum ile gelişmiş ülkelerin birçoğundan ayrılmakta, Lübnan, Honduras ve Yemen gibi ülkelerle aynı kategoride bulunmaktadır (Tilly, 2001, s. 126-127). Maalesef bu kategoriden de yakın zamanda çıkacak gibi görünmemektedir. Keza; meydana gelen silahlı saldırılardan sonra silahların kontrolüne ilişkin birtakım yeni düzenlemelerin gerekliliği üzerine 2016 yılında konuşma yapan ülkenin en üst yöneticisi durumundaki Barack Obama; silah lobisinin Amerikan Kongre'sini rehin almış olduğunu ifade ederek çaresizliğini ortaya koymuştur (Time, 2016). 2018 yılında meydana gelen silahlı saldırılardan sonra konuşma yapan, ülkenin en üst yöneticisi durumundaki Donald Trump ise, okullarda gerçekleşen saldırıları önlemek için öğretmenlere silah verilmesini ve silahsız hiçbir yerin kalmaması gerektiğini çözüm önerisi olarak getirmektedir (Thegurdian, 2018).

ABD'de bireysel silahlanma anayasal özgürlük olarak kaldığı sürece, yürütme ve yargı erklerinin çaresiz kalmasını normal karşılamak gerekir. Bireysel silahlanmaya ilişkin kontrollerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi, anayasa değişikliği ile gerçekleştirilebilir. Keza bireysel silahlanmanın anayasal bir özgürlük olarak tanınması, modern devlet kuramı ile uyusmamaktadır. Modern devletlerin birçoğu tarafından, bireysel silahlanmanın anayasal özgürlük olarak tanınması hiç benimsenmemiştir. Bireysel silahlanmanın hak ve özgürlük olarak değerlendirdiği birkaç ülke de, bu tutumundan zamanla vazgeçmiştir. Örneğin 1990'lara kadar bireysel silahlanmaya ilişkin mûsamahakâr tutumu benimseyen ve silahlanmayı bireylerin hakkı olarak değerlendiren İsviçre; bireysel silahlanma hakkının kötüye kullanıldığını birçok olayda tecrübe etmiştir. Bu olaylar üzerine, 1 Ocak 1999 tarihinde silah yasası olarak bilinen düzenlemeyi hayata geçirmiş ve mûsamahakâr tutumunu değiştirmiştir (Palmer, 2013). Günümüzde, bireysel silahlanmayı anayasal düzeyde hak olarak tanımlayan çok az devlet kalmıştır: Meksika, Guatemala ve ABD (Gunpolicy, 2013). Ancak; Meksika Anayasası ve Guatemala Anayasası, bireysel silahlanma konusuna ABD Anayasası kadar mûsamahakâr ve özgürlükçü yaklaşmamıştır. Meksika Anayasası'nın 10. maddesi; Meksika Birleşik Devletleri halkının silahlanma hakkını, meşru savunmada kullanmak üzere konutta bulundurmakla sınırlandırmıştır. Ayrıca federal yetkililerin, silah taşımaya ilişkin düzenleme yapabileceğini belirtmiştir (Meksika Anayasası, 1917). Aynı şekilde Guatemala Anayasası'nın 38. maddesi; bireysel silahlanma hakkının yasalarla ve yetkili hâkimler tarafından kısıtlanabileceğini belirtmiştir (Guatemala Anayasası, 1985). Bireysel silahlanmaya ilişkin anayasal hak olarak nitelendirilemese de; ABD, Guatemala ve Meksika'nın dışında Haiti, İran ve İngiltere'de bireysel silahlanmaya dair anayasal düzenlemelere rastlanmaktadır (Constituteproject, 2018). Haiti Anayasası'nın 261. maddesi (Haiti Anayasası, 1987), İran Anayasası'nın 151. maddesi (İran Anayasası, 1979) ve İngiltere'de 1639 tarihli Bill of Rights'ın 23. maddesi (Bill of Rights, 1698) sivilin silahlanmasına ilişkin düzenlemeler içermektedir. Ancak Haiti, İran ve İngiltere'nin bireysel silahlanmaya ilişkin bu düzenlemelerle mûsamahakâr davrandığını ifade etmek doğru değildir. Bu devletler; bireysel silahlanmaya ilişkin lisanslama bakımından sınırlayıcı ve yasaklayıcı devletler arasında yer almaktadır. ABD'nin dışında, bireysel silahlanmaya dair düzenlemeleri ile mûsamahakâr yaklaşım sergileyenler sınıfında yer alan devletler için Pakistan, Arnavutluk, Honduras ve Yemen gibi birkaç ülke sayılabilir.

Sonuç

ABD'nin bireysel silahlanma düzenlemelerinde kendini açıktan hissettiren küresel silah şirketleri, hükümet politikasını ve kongre üyelerini doğrudan etkilemektedir. Ulusal silah lobisi (NRA), bireysel silahlanma konusunda silah pazarının aktif halde devam etmesi için siyasi figürlere para bağışında bulunabilmektedir. ABD vatandaşlarının neredeyse tamamı bilinen ve ilgileri tarafından yalanlanmayan bir habere göre; silah şirketleri, seçim çalışmaları sırasından kullanması için, seçimi kazanarak başkanlık görevine başlayan Donalt Trump'a ve birçok senatöre milyonlarca dolar bağışlamıştır. İlgili haberde, silah lobisi tarafından seçime katılanlara bağışlanan para, şu şekildedir:

Şekil 4. ABD'de Silah Şirketleri Tarafından Cumhuriyetçilere Bağışlanan Paralar (Quartz, 2016).

Tablodaki veriler dikkate alınarak, seçim sürecine giren adayların silah şirketlerinden bağış alabilmesi, bu durumun hukuki ve insani boyutu endişe vericidir. Böyle bir durum üzerine düşünmek, bireysel silahlanma konusunda ABD'de yaşanan çözümsüzlüğü açıklayabilmek açısından yeterlidir. Halen görevde olan ABD başkanı başta olmak üzere birçok politikacı, küresel silah şirketlerinden ekonomik destek almıştır ve ABD'de yürürlükte olan bireysel silahlanma politikasını, destek aldığı silah şirketlerinin talepleri doğrultusunda şekillendirmektedir. Aynı şirketler, küresel silah ticareti konusunda da ABD yönetiminin desteğini almaktadır. ABD yönetimi; bütün dünya düzeninde etkili olan süper gücünü, ulus-üstü silah şirketlerinin talepleri doğrultusunda kullanmaktadır. Bir taraftan silah lobilerinin korkulmaması gereken şirketler olduğunu kendi ulusuna izah etmeye çalışan Donald Trump;(BBC, 2018d) diğer taraftan aynı şirketlerin uluslararası ticaretlerini kolaylaştıracak ihracat yasalarını düzenleyerek Amerikan silah üreticilerinin saldırı tüfekleri ve mühimmat dâhil olmak üzere ürettiği küçük silahların yabancı alıcılara satılmasını kolaylaştırma uğraşı vermektedir(Amerikaninsesi, 2018). Uzun süredir dünyayı kontrol etme iddiasında olan ABD; bireysel silahlanma konusunda sürdürdüğü politikasıyla kendi vatandaşı başta olmak üzere, tüm insanlığa şiddetin somut ve yıkıcı sonuçlarını göstermektedir.

Kaynakça

- ABD/Columbia Yüksek Mahkemesi Dick Heller ve Diğerleri Kararı, (2008). URL: <https://www.law.cornell.edu/supct/cert/07-290>; <http://caselaw.findlaw.com/us-supreme-court/554/570.html>; <https://www.law.cornell.edu/supct/cert/07-290> (Erişim Tarihi: 26.02.2018)
- Akbaş, M. (2007). Amerika Birleşik Devletleri Anayasa Metinleri, URL: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/245/2199.pdf>, DOI: 10.1501/Hukfak_0 000000164, (Erişim Tarihi: 26.02.2018)
- Amerikaninsesi, (2018). Amerika'da Bireysel Silahlanma Tartışması Sürüyor, URL: <https://www.amerikaninsesi.com/a/amerika-breysel-slahlanma-slahlisaldirilar/4201590.html> (Erişim Tarihi: 15.01.2019).
- BBC. (2018a). ABD, İngiltere, Kanada ve Avustralya'da Cinayet Suçlarında Silah Kullanım Oranlarının Diğer Suçlar İçindeki Oranı, URL: <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41496572> (Erişim Tarihi: 16.02.2018).

- BBC. (2018b) ABD'de En Çok Can Kaybı Yaşanan Silahlı Saldırıları, URL: <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41496572> (Erişim Tarihi: 16.02.2018).
- BBC. (2018c). ABD'de İntihar Eylemlerinde Silah Kullanımı, URL: <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41496572> (Erişim Tarihi: 16.02.2018).
- BBC. (2018d). Trump'tan Kongre Üyelerine Çağrı: Silah Lobisinden Korkmayın", URL: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43236629> (Erişim Tarihi: 15.010.2019).
- Bill of Rights. (1698). URL: https://www.constituteproject.org/constitution/United_B_Kingdom_2013.pdf?lang=en (Erişim Tarihi: 27.02.2018).
- Bireysel Silahlanmaya Dair 2017 Yılı Raporu. (2017). URL: <http://www.ozelguvenlik.pol.tr/Duyurular/Sayfalar/b%c4%b0reysel-s%c4%b0lahlanmaya-da%c4%b0r-2017-yılı-raporu.aspx> (Erişim Tarihi: 30.08.2018).
- CNNTURK. (2018). İstanbul Çekmeköy'de astsubay ile polis arasında çıkan silahlı kavgada bir polis öldü, polisin gardiyan olan eşi ve astsubay ise yaralandı, URL: <https://www.cnnturk.com/turkiye/polis-ve-astsubay-arasinda-silahlı-kavga> (Erişim Tarihi: 05.09.2018).
- Constituteproject. (2018). URL: <https://www.constituteproject.org/search?lang=en&key=arms&status=inforce> (Erişim Tarihi: 27.02.2018).
- Daily. (2017). Steve Stephens dead: Body of 'Facebook killer' found by police, URL: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-4416996/Cops-hunt-man-shot-killed-man-Facebook-Live.html> (Erişim Tarihi: 27.02.2018).
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığından Emekli / Müstafi Personelin Silahına Ait Ruhsat, Devir, Bağış ve Kayıp İşlemleri. (2018). URL: <https://www.dzkk.tsk.tr/data/icerik/352/DzkkSilahRuhsatIslemleri.pdf> (Erişim Tarihi: 10.09.2018).
- Gözübüyük, A. P. (1955). Silah ve Silah Sayılan Aletlere Dair Temyiz İçtihatlarının Tahlihi, URL: <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1955-6/4.pdf> (Erişim Tarihi: 30.08.2018).
- Guatemala Anayasası. (1985). URL: https://www.constituteproject.org/constitution/Guatemala_1993.pdf (Erişim Tarihi: 27.02.2018,).
- Gunpolicy. (2013). URL: <http://www.gunpolicy.org/firearms/citation/news/422> (Erişim Tarihi:27.02.2018).
- Haiti Anayasası. (1987). URL: <http://pdba.georgetown.edu/Constitutions/Haiti/haiti1987.html> (Erişim Tarihi: 27.02.2018).
- Indipendent. (2017). Steve Stephens dead: Body of 'Facebook killer' found by police, URL: <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/steve-stephens-dead-facebook-killer-cleveland-shooter-dies-suicide-shoots-self-pennsylvania-police-a7689486.html>(Erişim Tarihi: 27.02.2018).
- İran Anayasası. (1979). URL: https://www.constituteproject.org/constitution/Iran_1989.pdf?lang=en (Erişim Tarihi: 27.02.2018,).
- Kalaycı, İ. (2011). "Türkiye ve Dünya Bağlamında Bireysel Silah(lanma) Sorunu ve Psiko-ekonomik Çözümlemesi: Sürdürülebilir Silahsızlanma İçin Bir Manifesto", URL:

<https://www.slideshare.net/UmutVakfi/bireysel-silahlanma-sorunu-ve-psikoekonomik-zmlmesi> (Erişim Tarihi: 04.08.2018).

Meksika Anayasası. (1917). URL: https://www.constituteproject.org/constitution/Mexico_2015.pdf?lang=en (Erişim Tarihi: 27.02.2018).

Palmer, E. (2013). Development of Swiss Gun-Control Law, URL: <https://www.loc.gov/law/help/firearms-control/switzerland.php> (Erişim Tarihi: 27.02.2018).

Parker, S. (2018). Small Arms Survey 2011 States of Security, URL: <http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/A-Yearbook/2011/en/Small-Arms-Survey-2011-Chapter-09-EN.Pdf> (Erişim Tarihi: 27.02.2018,).

Pierson, C. (2011). Modern Devlet. İstanbul: Chiviyazıları Yayınevi.

Quartz. (2016). ABD'de Silah Şirketleri Tarafından Cumhuriyetçilere Bağışlanan Paralar, URL: <https://qz.com/1207851/parkland-shooting-the-nra-and-gun-lobby-invested-millions-in-trump-and-other-republicans-in-2016/> (Erişim Tarihi: 15.01.2019).

Silahların Kontrolü Yasası. (1968). URL: <https://www.atf.gov/rules-and-regulations/gun-control-act> (Erişim Tarihi: 26.02.2018,).

Small Arms Survey. (2019). Definitions of Small Arms and Light Weapons, URL: <http://www.smallarmssurvey.org/weapons-and-markets/definitions.html> (Erişim Tarihi: 04.08.2018).

Theguardian. (2018). URL: <https://www.theguardian.com/us-news/video/2018/feb/23/donald-trump-give-teachers-carry-guns-bonus-video> (Erişim Tarihi: 26.02.2018).

Tilly, C. (2001). Zor, Sermaye ve Avrupa Devletlerinin Oluşumu. (Çev. Emiroğlu, K.) Ankara: İmge Kitapevi.

Time. (2016). URL: <http://time.com/4168056/obama-gun-control-speech-transcript/> Erişim Tarihi: 26.02.2018).

Ulusal Ateşli Silahlar Yasası. (1934). URL: <https://www.atf.gov/rules-and-regulations/national-firearms-act> (Erişim Tarihi: 26.02.2018).

442 sayılı Köy Kanunu. (1924). URL: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.442.pdf> (Erişim Tarihi: 08.09.2018).

5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, (2004). URL: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5188.pdf> (Erişim Tarihi: 08.09.2018).

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik. (1953). URL: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.911779.pdf> (Erişim Tarihi: 09.08.2018).

676 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname. (2016). URL: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/10/20161029-5.htm> (Erişim Tarihi: 08.09.2018).